

BISERICA și ȘCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână : DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria :
Pe un an 10 cor. — pe $\frac{1}{2}$ an 5 cor.
Pentru România și străinătate :
Pe un an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Nr. 14 P. 1903/4.

Anunț școlar.

Prin aceasta se aduce la cunoștința celor interesați, că pentru anul școlar 1903/4 s'au stabilit următoarele taxe la institutul nostru ped-teol. gr. or. român din Arad.

Tacsa de întreținere la seminarul diecesan s'a stabilit la 320 cor., ear în alumneul diecesan la 210 cor. Pedagogii esterniști solvesc didactru anual de 10 cor.

Pe lângă aceste taxe fie-care elev din ambele despărțeminte au să solvească 5 cor. în fondul sanitar, 3 cor. în fondul bibliotecii și 2 cor. în fondul tinerimei, de tot dar încă 10 cor.

Privatiștii din ambele despărțeminte solvesc didactru de 40 cor.

Toate taxele aici înșirate se solvesc anticipativ la înscriere.

Arad, la 26 Iulie (2 Aug.) 1903.

Roman Giorogariu,
director.

Despre metoda fonomimic,*)

de

— Traian V. Givulescu. —

I. Ochire peste trecutul metodelor pentru cetit și scris.

Alfabetul învățătorului e mai puternic, decât baioneta soldatului.

Fiind cetitul și scrisul cele mai efective mijloace pentru a ne însuși cunoștințe și toto-

*) Isovoarele după cari am lucrat :

1. »Fonomimikai elögyakorlatok« irta Tomcsányi-né Czuzkrász Roza Budapest 1901.

2. »Eljárásom a fonomimika segitségével való olvasás tanításban« irta: Péter Jozsef.

dată pentru a împărtăși cunoștințe și altora, nu vom greși dacă vom afirma, că cetitul și scrisul sunt cele mai puternice vehicule ale culturii omenești și că abecedarul dascălului poporal este unul din cei mai importanți factori întru a promova și a întări luminarea intelectuală și îndreptarea spre bine a ori-cărei națiuni.

Stând astfel lucrul, nu e mirare, dacă metodicienii tuturor timpurilor pe terenul cetitului și scrisului au făcut cele mai numeroase și variate încercări, pentru a construi și a stabili metode potrivite.

Cel mai vechiu metod pentru învățarea cetitului și scrisului este *metoda de literisare* (slovenire), pe care îl aflăm deja chiar și în școala Grecilor și Romanilor antichi. După acest metod precum bine știm, cetitul se învață separat de scris prin numele literelor învățate în șir alfabetic. Acest greoiu și nenatural metod a dominat în școale în tot evul mediu, și până la începutul secolului 19-lea. Deși dascălul german *Ickelsammer* deja în secolul 16 sulevă chestiunea îmbunătățirii metodei de cetit și scris. Lozinca lui *Ickelsammer* era aceasta: »Nu cuvintele să se învețe din alfabet, ci alfabetul *din cuvinte*, (metod analitic). Inșe dascălii de pe atunci chiar și în Germania cultă erau încă cu mult mai inferiori în cele metodice și mai obicinuiți cu mehanismul literisării, decât să fie dispuși de a-l abandona și de a accepta reforma proiectată în Gramatica lui *Ickelsammer* (1537). Chiar nici *Pestalozzi*, marele dascăl dela Jverdön întemeietorul metodei elementar nu făcú aproape nici o reformă de valoare pe acest teren, căci »literile mobile« pe cari le aplica el la cetit le cunoștea deja și *Quintilian*. Trecură aproape 3 secoli de când *Ickelsammer* își ridicase vocea în contra literisării și totuși abea pe la începutul secolului 19 *Stefani*, metodician german (1802) resuscitează ideea reformei metodei pentru cetire și

scriere și constituiește *metodul fonetic*. El cere să se aplice *sonisarea* (lauțierul) și stabilește deosebirea precisă între »son« »literă« și »numele literei«! Inse, deși distins metodician, Stefani ține încă la ordinea alfabetică a sunetelor, nu aplică exercițiile pregătitoare pentru auz și voce, vîz și mîna și separează cetitul de scris. Invenția unui metod și mai bun fu rezervată lui I. B. Grase (1817).

El a creat *metodul scriptologic*, cel mai răspîndit metod în a doua jumătate a secolului 19.

El cere, ca să se învețe *cetitul scriind!*

Imbină scrisul cu cetitul, așa că tot ce școlarul scrie, imediat are să și cetească, stabilește un sistem de exerciții pregătitoare pentru organele, respective sensurile cari conlucră la scris și cetit, abandonează ordinea alfabetică a sunetelor și literelor și recomandă ordinea cea genetică. Pentru-că tabloul istoric al metodelor să fie complet, trebuie să menționăm și **metodul legografic** alui *Iosif Jacotot*, care afirmă, că școlarul poate să învețe a ceti din ori-ce carte, presupunînd, firește, că el înțelege pe deplin conținutul aceleia.

Metodul îndrăsnit și încurcat al lui *Jacotot* fu perfecționat întîiu de învățătorul *Seltsam* mai apoi de *Dr. Vogel* (1840) care **intemeiează metoda cuvintelor normale**, metod, care în a doua jumătate a secolului XIX ajunse de a fi apreciat și destul de răspîndit mai ales în Germania și în Franța.

Chiar și un metodician de talia lui *Dr. Car. Kehr* aderează la principiile acestui metod, imbinînd totodată învățămîntul intuitiv (exercițiile de cugetare și vorbire) cu cetitul și scrisul școlarilor.

(Va urma).

Predică

la Dumineca a 11-a după Rusalii.

»Și prinzînd pe el sugruma zicînd: „dă-mi ce-mi ești dator.« (Mat. XVIII. 28.)

Iubiți Creștini!

În evangelia de azi Mîntuitorul aseamănă împărăția cerului cu omul împărat, care a voit să iea samă slugilor sale, ear când a început a lua sama a adus la dînsul pe un datornic cu zece mii de talanți. Neavînd acesta cu ce plăti, a poruncit Domnul să-l vîndă pe el, femeia și copiii lui, ca să se plătească cu prețul lor datoria sa. Sluga cea datornică, vîzînd că de aspru e judecat, s'a rugat se mai fie îngădui și va plăti tot, ear Domnului făcîndu-se

milă de el, nu numai l'a slobozit, ci i-a iertat și datoria. Eșînd de acolo acea slugă a aflat pe un soț de al său, care îi era dator cu o sută de dinari și prinzîndu-l pe el îl sugruma să-i plătească datoria. Căzut-a sluga aceea la picioarele soțului și l'a rugat să-l mai îngăduie și va plăti tot, dar' n'a voit, ci l'a dus și l'a băgat în temniță, până ce va plăti toată datoria. Vîzînd aceasta celelalte slugi, s'au întristat foarte și mergînd au spus Domnului lor ceea ce se întîmplase. Atunci Domnul chemînd pe acea slugă i-a zis: slugă vicleană, eu ți-am iertat toată datoria ta, fiind-că m'ai rugat, dar' tu de ce n'ai avut milă de soțul tău? Și mîniindu-se Domnul l'a dat pe el muncitorilor, să-l arunce în temniță și de acolo să nu-l sloboadă până ce nu va plăti toată datoria.

Evangelia aceasta e plină de învățături bune și folositoare, pe cari urmîndu-le, viața de aici ne va fi într'adevăr mai spinoasă, dar' cu atît ne va fi mai dulce, mai frumoasă și mai fără scârbe viața vecinică, unde mai curînd ori mai tîrziu vom merge fiește care dintre noi.

Fiiți deci cu luare aminte ca învățăturile, ce vi le voiu împărtăși, să vî aducă folos atît vremelnic cît și vecinic.

Omul împărat a iertat slugii sale zece mii de talanți, ce-i era dator, ear aceasta slugă nu a iertat soțului său nici o sută de dinari. De ce să ne mirăm noi mai mult aci Iubiți Creștini! De mila Domnului, care a iertat slugii sale atîta datorie, ori de răutate și viclenia slugii, care n'a avut milă de soțul său ci »prinzînd pe el îl sugruma zicînd: dă-mi ce-mi ești dator.« Domnul e plin de milă și îndurare, ear' sluga e plină de viclenie și răutate. N'a rămas însă aceea slugă fără pedeapsă, căci Domnul mîniindu-se pe el l'a dat muncitorilor până ce va plăti toată datoria sa. Pilda omului împărat trebuie să deștepte în noi milă către de-aproapele noastre, trebuie să ne aducă aminte de cuvintele Mîntuitorului: »fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.« M. XI., 7. Eară neîndurarea slugii celei viclene, trebuie să ne ferească pe noi de răutate, și să ne aducă aminte de cuvintele Mîntuitorului, »că judecata fără milă este celui ce nu face milă« (Iacob II, 3); dar' aceasta pildă trebuie să ne fie nouă de învățătură, ca se iertăm păcatele de-aproapelui nostru, și nici odată să nu cercăm a ne răbuna asupra lui ori ce rău să ne fie făcut. »De veți ierta oamenilor greșalele lor, ierta-va și voaue tatăl vostru cel ceresc; eară de nu veți ierta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu va ierta greșalele voastre.« (Mat. VI. 14. 15.) Aceasta se cade să o facem cu atît mai ales, pentru că însuși Mîntuitorul ne spune la sfîrșitul evangheliei de astăzi, cumcă Tatăl nostru cel ceresc va face cu noi așa cum a făcut cu slu-

ga cea vicleană, adevărat ne va da muncitorilor, de cumva nu vom ierta din inimă, greșele de-apropoelui nostru. Deci nu numai cu gura ci și cu inima se cuvine să iertăm reuțările de-apropoelui.

Aceasta să o facem noi cu atât mai vârtos, fiind-că acel om împecat care a voit să ia sama slugilor sale este împăratul ceriului, eară robii s'au slugile suntem noi oamenii, cărora Dzeu ne-au încredințat deschilinite daruri și bunătăți și ne-a hotărit pe noi, ca și pe niște chivernisitori peste acelea, ca să dăm oarecând răspuns despre dênsele.

Fie-care din noi vom avea dar' să dăm răspuns înaintea lui Dumnezeu. Bogatul ca și sêracul, stăpânitorul ca și supusul. Bogatul va trebui să dea samă cum a întrebuițat el averea s'a, avut'a el oare milă și îndurare de cei orfani, de cei lipsiți și neputnicioși. Dăruit'a el la vreme de lipsă, din ce i-a dat Dzeu și pentru lucruri bune și foloase sufletești, ajutorat'a el bisericile și școlile sărace, adusu-ș'a el aminte de aceea, cumcă averea ce e în stăpânirea lui nu e a sa, ci ia încredințat'o Dumnezeu, ca să o folosească creștinește și la vreme de lipsă, să dea și celor lipsiți. De aceste și încă și de altele mai multe va trebui să dea bogatul samă înaintea lui Dzeu. El va trebui să dea samă de talanții, ce i-s'au încredințat, dar' și cel sêrac va trebui să o facă aceasta. El va trebui să răspundă mai ales de răbdarea sa. Oare suferit-a el cu răbdare și fără a cărți sărăcia, ce i-a trimis'o Dzeu. Nu s'a aprins el de mânie și n'a cugetat lucruri deșerte, vèzând pe alții bogați. Tot astfel și stăpânirea, fie lumească ori bisericască, va trebui să răspundă pentru talantul ce i'a încredințat.

Când auzim noi dar' că Domnul va lua seama slugilor sale, atunci groază și frică trebuie să umple lăuntru nostru; mai cugetând și la aceea, că judecata va fi înfricoșată, nemiloasă și fără părâș, ear' răspunsul greu și cu puțină nădejde de mântuire, într'adevăr trebuie să plângem păcatele noastre până avem timp de pocăință.

Cugetați acum, iubiților creștini, cine ne va apăra pe noi la înfricoșatul județ? Cine va pune măcar o vorbă pentru noi atunci, când Domnul va lua seama slugilor sale? Cine? Nimenea. Părinți, frați și surori, cunoscuți și prieteni, toți aceștia vor cugeta la mântuirea lor, dar chiar de ar voi să ne ajute și acel cineva sunt faptele noastre cele bune. Ele vor sta împreună cu noi înaintea înfricoșatului judecător și vor pune vorbă bună pentru noi, ne vor apăra. Oh! de am avea atunci cât de multe fapte bune! Să ne silim a le face, iubiților creștini, și le vom avea.

Să ne ispitim deci bine și de cumva până aci am fost răi, să ne nisuiam a ne face de aici încolo tot mai buni. Ear' de cumva până aci ne-am sfiit a păcătui, de aci încolo să ne ferim de păcat. Avem noi în lăuntru nostru un judecător, care de câte ori greșim ne muștră, ne ceartă, ne întreabă, că pentru-ce am făcut aceasta ori aceea. Acest judecător, lăsat de Dumnezeu nu atât pentru a ne pedepsi, cât mai mult pentru a ne feri de păcat, se numește cunoștința sufletului, (sau cum se mai zice conștiința). Să fim cu băgare de seamă și vom vedea, că dacă am păcătuit în lăuntru nostru simțim părere de rău, ceva ne chinue, ne zugrumă, întocmai cum a zugrumat sluga din Evangelie pe soțul său, ne silește să dăm sama de ce am greșit, și precum sluga aceea silea pe soțul său să-i plătească cu ce-i era dator, întocmai astfel ne silește și cunoștința noastră sufletească să dăm lui Dzeu, cu ce-i datorim. Ea ne arată ce e bun și ce e rău, ce e ertat să facem și ce nu. Acest dar d-zeesc să ne silim a-l ține întotdeauna curat; și apoi de glasul cunoștinței curate să ascultăm și nici odată nu vom greși.

Eară dacă am greșit să pomenim adesea greșala noastră. Așa făcea psalmistul David. El a greșit împotriva lui Dzeu, poffind pe Vetsave soția lui Urie, pe care a și dobândit-o de femeie lăsând a fi omorât Urie într'o bătălie. Sculatu-s'a pentru acest păcat împotriva lui fiul său Avialon cu oaste mare din Evrei; suferit'a el pentru aceasta destulă dojană dela profetul său Nathan; îmbrăcat'a el sac și cenușă, plâns'a pocăitu-s'a udând cu lacrimi așternutul său; atâta ar fi fost doară de ajuns, căci Urie nu a murit chiar de mâna lui, ci de sabia dușmanului, împotriva cui s'a luptat, cu toate acestea el de-a-pururea pomenia păcatul său. El întotdeauna zicea: »Și păcatul meu înaintea mea este pururea» Ps. 50, 5. Așa a făcut în toată viața lui. Așa să facem și noi. De am urmat pe David în păcat, să-l urmăm și în pocăință. Să pomenim adese-ori păcatele noastre, căci de câte ori le vom pomeni, de atâtea ori ni-se vor ușura păcatele.

* * *

Iubiți Creștini! Până trăim în lume nu putem fi să nu ne intimpine ispite. Suntem datori însă să ne apărăm. să ne luptăm împotriva ispitelor. Să luptăm dar' cu armele legii creștine împotriva păcatelor și a fărădelegilor, ascultând de a pururea glasul conștiinței neprihănite, care întocmai ca o făclie, ne luminează calea pe care avem să purcedem. Aceasta să o facem cu atât mai ales, că atunci când va veni Domnul să iee sama slugilor sale să putem striga și noi cu apostolul: »luptă bună m'am luptat, curgerea

am plinit, credința am păzit. Eară ce e mai mult sau ales mie cnuna dreptății, care o va da mie Domnul în ziua aceea dreptul jadecător.» (II. Tim. IV. 7, 8.) Amin!

Moise Popoviciu,
proot.

2415/1903.

Cărți și manuale

ce se recomandă pentru școlile populare pe anul școlar 1903/4.

I. Din Religieune:

1. Istoria biblică cu icoane, spre folosul școlilor populare, Sibiiu, tiparul archidiecesei legat 25 cr.
2. Istoria biblică, a vechiului și noului testament, de G. Ludu și I. Dariu. Editura N. I. Ciurcu, Brașov 30 cr.
3. Istoria biblică, de Dr. George Popa, Arad tiparul diecesei, 10 cr.
4. Istoria biblică, din biblioteca cărților școlare, Sibiiu, tiparul archidiecesei, 30 cr.
5. Istoria bisericască, biblioteca cărților școlare, Sibiiu, tiparul archidiecesei 35 cr.
6. Elemente de biblie și istorie bisericască, de Iosif Aron. Editor Ciurcu, Brașov 30 cr.
7. Chatechism de Moise Toma, Sibiiu, tiparul archidiecesei, 30 cr.
8. „Istorioare biblice“ de Dr. P. Barbu 15 cr.
9. „Carte de religieune“ de Dr. P. Barbu, partea II, Caransebeș 1897.
10. „Istoria biblică“ de Ioan Tuducescu, Arad 1899

II. Din limba română:

1. Tabele de părete de Ioan Tuducescu, Lipova.
2. Tabele de părete, Buda, tipografia statului.
3. Micul ABC-dar, 11 tabele de părete, de D. Roman și Ioan Tuducescu 3 fl. 60 cr.
4. Intâia carte de cetire, de Ioan Popescu, Sibiiu tiparul archidiecesei legată 25 cr.
5. A doua (II) carte de cetire, de I. Popescu 70 cr.
6. A III-a carte de cetire, de I. Popescu 70 cr.
7. Nou ABC-edar rom., de Vasile Petri, Sibiiu, librăria W. Kraft legată 25 cr.
8. „Legendar“ de V. Petri 50 cr.
9. „ABC-dar“ pentru șaoale populare, de Zach. Boiu, Sibiiu, 24 cr.
10. Carte de cetire de Z. Boiu, 40 cr.

11. Micul abecedar, de I. Tuducescu, două părți câte 10 cr.

12. Micul legendar, de I. Tuducescu 30 cr.

13. „Abecedar sau intâia carte de cetire de mai mulți prieteni ai școalei“ Brașov, I. Ciurcu 20 cr.

14. „A doua carte, de mai mulți prieteni ai școalei“, Brașov, 28 cr.

15. Gramatica limbei române de I. Dariu, Brașov, 25 cr.

16. Lecțiuni din Gram. l.-române, de I. Hica, Arad, 25 cr.

17. Limba română, de I. Tuducescu, 30 cr.

18. Gramatica l.-rom. de Maxim Pop, Brașov, Ciurcu, 30 cr.

19. Limba maternă, de Dr. Ilarion Pușcariu, Sibiiu 40 cr.

20. Gramatica romană, de N. Miheltian Brașov.

21. Carte de cetire, de D. Dogariu și Nic. Pilța, Brașov 70 cr.

22. ABC-dar, de Iosif Moldovan, Arad, 1897: 2/14 XI 1899 a doua ediție, s'a recomandat.

23. Intâia carte de scriere și cetire, de E. Hodoș, Caransebeș, 1901.

24. Gramatica română pentru școlile elementare, de I. Petran I, propoziția simplă... Arad, 1898 Nr. 3873/98.

25. Carte de cetire pentru elevii clasei a II-a de Iuliu Groșorean, Iosif Moldovan, Nicolae Boscaiu, Nicolae Stefu și Petre Vancu, tiparul tipografiei diecesane în Arad 1901 à 40 fil.

26. Cartea copiilor ilustrată, pentru clasa IV primară, de H. C. Alexandru, editura Zeidner Brașov.

III. Din limba maghiară:

1. Abecedar român-maghiar de N. Putnok, legat 20 cr.

2. Legendar maghiar-român de N. Putnok, legat 30 cr.

3. Curs practic pentru limba mag. de C. Varga și G. Betrinuț, 30 cr.

4. Legendar maghiar-român, de I. Tuducescu, 20 cr.

5. Abcdar pentru l.-mag., de Koós și Dariu, Brașov 20 cr.

6. Abedar și intâia carte pentru l. maghiară, de F. Koós, V. Goldiș, ediția III-a Ciurcu, Brașov, 1900.

7. A II-a carte pentru l.-maghiară, de F. Koós și V. Goldiș 1894, Ciurcu, Brașov.

8. Intâia carte de scriere și cetire pentru învățarea l.-maghiare, de Ioan Roman, Arad 1897.

9. „ABC-darul ilustrat,“ de D. Gramma, Nr 5024/1898.

IV. Din aritmetică.

1. Elemente de aritmetică, de Pant. Dima, Brașov.
2. Aritmetică, de I. Dogariu, Brașov.
3. Socoata de I. Tuducescu.
4. Curs de aritmetică, de Arsenie Vlaicu, Brașov.
5. Elemente de geometrie, de Dr. Dogariu și I. Dariu Brașov.

6. Caiet de desemn, cu figuri începătoare pe fiecare pagină, pe sama școlarilor dela școalele primare, întocmit și edat de Al. Lukáts. Ed. librăriei Zeidner, Brașov, prețul unui caiet 20 fil.

V. Din geografie, istorie și constituțiune.

1. Geografia patriei și univ., de I. Dariu, Brașov 30 cr.
2. Istoria patriei și univ., de I. Dariu 20 cr.
3. Tipuri din Istoria Ungarei, de I. Tuducescu, 20 cr.
4. Elemente din constituția patriei, de V. Goldiș, Brașov 20 cr.
5. Cunoștințe din constituția patriei. de I. Popoviciu, Sibiu 20 cr.
6. Istoria patriei, de V. Goldiș, edit. Ciurcu. Brașov 25 cr.
7. Geografia comitatului Arad pentru clasa a III-a a școalelor populare, de Damaschin Medrea add. Arad Arad, 35 cr. (70 bani) Nr. 9368/900.
8. Geografia pentru școalele populare, de V. Goldiș 1900. Ciurcu Brașov 60 fil.
9. Geografia Ungariei și elemente din Geografia generală pentru școalele populare de Dr. Nicolae Pap ediția a 9-a: à 50 fileri.

VI. Istorie naturală, fizică, economie și gimnastică.

1. Curs metodic de istorie naturală, de Ipolit. Iasiieviciu, Brașov 30 cr.
2. Elemente de istoria naturală, de Dr. Daniil Barcianu.
3. Istoria naturală de I. Tuducescu, 20 cor.
4. Elemente de fizică, de I. Dariu 30 cr.
5. Curs practic de economie, de I. Georgescu, Brașov 30 cr.
6. Introducere in economie, de I. Tuducescu, 20 cr.
7. Manual de gimnastică, de Ioan Prodan, Brașov.

VI. Despre charte geografice și globuri.

Cartele geografice ale singuraticelor comitate au apărut în edițiune oficială. Se pot procura, ca și globurile, dela fiecare librărie. Mapa Ungariei de Kogutovicz și a Europei tot dela numitul, sunt cele recomandate de Inaltul Minister.

Observațiune.

La unul și același obiect de înpământ se indică mai multe manuale, d. e. abecedare, le-gendare șcl. învățătorul este liber a alege dintre cele indicate.

Corsistorul Aradului.

Nr. 450/903.

Anunț.

Ăvisăm pe toți membrii, binevoitorii și spriginitorii Reuniunii noastre, că adunarea generală conchemată pe 6/19 și 7/20 August, a. c., la ordinul expres al *Prea Sfințitului nostru Domn Episcop* diecesan, o amănăm pe **Vineri și Sâmbătă în 8/21 și 9/22 August a. c**

Arad, la 13 August n. 1903.

Cu stimă distinsă

Josif Moldovan
v.-președinte.

CRONICA.

* *Episcopul de Oradea-Mare*. P. S. Sa d-l Demetrie Radu se mntă la noua sa reședință în ziua de 16 c. și va prelua cărma diecesei gr. cat. de Oradea-Mare.

* *Trei directori de finanțe români*. Dl *George Pop*, director de finanțe în Nyiregyháza a fost transferat în aceeași calitate la direcțiunea financiară din Zombor. Până acum avem trei români directori de finanțe: *Demetria Dragonescu* în Timișoara, *G. Pop* în Zombor și *Nic. Pop* în Oradea-mare.

* *Asociațiunea pentru cultura poporului român*, și-a ținut adunarea gen. în anul acesta la Baia-M., în zilele de 9 și 10 Aug. n. Serbările și iasuflețirea cu care a fost primită prima societate culturală română din patria noastră în acele părți expuse ale neamului nostru. au avut un caracter înălțător și au fost semne de vitalitate și rivnă pentru cultură și progres.

* *Nu se face colonie*. Ministerul agriculturii a dat o ordonanță, prin care se revoacă abzicerea contractelor de pășunat ale erariului cu comunele Marginea, Sintești, s. c. l. ceea ce însemnează că s'a abandonat gândul întemeierii unei colonii ungurești, între comunele Făget și Marginea, din Banat.

* *Candidați de notari români.* În anul trecut școlar au cercetat cursul notarial din Cluj 14 Români, din cari 13 au dat cu succes examenul. Cei 14 sunt Ioan David, Ales. Hațeganu, George Cociș, Ioan Lungu, Ioan Munteanu, Ioan Motentan, Teodor Nicoară, Nicolae Oprea, Ales. Onaciu, Traian Păcurariu, Aurel Popescu, Ladislau Stan. Ioan Sperneac și Augustin Teodor. Din acesta Ioan David și Traian Păcurariu au dat examenul de notar cu eminentă. Pentru anul școl. 1903—4 vor fi înscrierile din 29—31 August n. Vor fi primiți numai 40 inși.

Concurs.

Pentru întregirea vacantului post de paroch gr. or. rom. din **Mély-Nadăș**, se publică concurs cu termen de **39 de zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) o sesiune de pământ parte fânațe, parte pământ arător, constatatoare din 32 jugere după care alesul are să plătească contribuținnea anuală; 2) stola îndatinată dela toți crednicioși; 3) Dotația dela stat satorită după lege.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și înainteze concursurile lor, instruate amăsurat dispozițiunilor din Regulamentul pentru întregirea parochiilor, comitetului parochial, pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Belinț (Belincz, Temes-megye) și a se prezenta într-o Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică din Mely-Nadăș, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorie.

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine; GHERASIM SĚRBU, protopresb.

—□—

1 3

Pentru întregirea definitivă a vacantului post de învățator dela școala confesională gr. or. rom. din **Ficataru**, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala.“

Emolumente împreunate cu acest post sunt: 1) În bani gata 388 cor.; 2) 12 meți de grâu, 12 metri de cucuruz; 3) 32 metri de lemne, din care are a se încălzi și sala de învățământ; 4) Locuință liberă cu grădină lângă casa de 1 juger, 2 jugere de pământ estravilan și 10 cor. pentru scripturistică, 10 cor. pentru conferință, dela înmormântări unde va fi poștit 40 fil.

Reflectanții au să-și aștearnă petițiile lor instruate după lege, în termenul fixat, comitetului parochial pe calea oficiului protopresbiteral din Belinț (Belincz Temes-megye) și să-se prezenteze într-o Duminecă sau într-o sârbătoare în sfta biserică din Ficataru spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic și peste tot în dele bisericesti.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine; GHERASIM SĚRBU, protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățator din comuna **Duud**, cu termen de alegere pe ziua ep **7/20 Sept.** v. a. c. pe lângă următoarele emolu-

mente și condițiuni: 1) În bani 460 cor.; 2) Șapte jugere pământ, din care un jugher livadă și 6 jugere arător prețuit în 140 cor.; 3) 24 metri de lemne, din care are să se încălzească și sala de învățământ; 4) Pentru conferință; 5) Scripturistică 6 cor.; 6) Dela mort mare unde va fi poștit 80 fil.; 7) Dela mort mic 60 fil.; 8) Cvarțir liber cu 2 chilii, cuină, camară, grajd cu colnă, precum și intravilan complet.

Recurenții datori de a ocupa acest post au să producă: a) Estras de botez, b) testimoniu despre absolvarea preparandiei; c) testimoniu de calificățiune din limba română și maghiară, d) atestat despre purtarea morală, și eventual despre serviciul neintrerupt prestat mai înainte, e) declarațiune că pe basa serviciului din alta comună, începând dela care dat își formează pretensiunea la cvinevenal.

Alesul învățator e dator a conduce strana în biserică fără alta remunerațiune, și până la alegere să se presinte odată în sf. biserică, s'ă dovedească istetimea în cântare și tipic.

Recurenții sunt avisați, ca recursurile lor cu documentele sus înșirate, (adresate: Comitetului parochial în Duud, p. u. Ternova com. Arad.) să le subșternă până la termenul defipt mai sus Mult On. Domn protopop George Popovicu, în Șiria (Világos.)

Duud, la 25 Iulie (7 August 1903,

Teodosiu Motorca,
președinte.

Ioan Volentir,
adm. com par.

Cu știrea mea; TRAIAN TEREBEŢ, adm. prot. not.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea în mod definitiv a postului de învățator, dela școala rom. gr. or. diu **Spatta**, protopopiatul Lipovei, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prime publicare în foaia „Biserica și Școala.“

Emolumentele anuale împreunate cu acest post sunt: 1) În bani gata 240 cor.; 2) În naturale: a) 20 meți de cucuruz sfărâmat; b) 10 meți de grâu; 3) 4 jugh. pământ arător și fânaț; 4) 20 metrii de lemne pentru învățator și 12 metri de lemne pentru încălzitul salei de învățământ; 5) Pentru scripturistică 6 cor.; 6) Pentru conferință 4 cor.; 7) Pentru curatoarat 18 cor.; 8) Pentru întregirea salariului se va reurge la ajutor de stat; 9) Cortel liber cu grădină de legume.

Recurenții sunt avisați, ca recursele lor, ajustate cu documentele de calificățiune, prescise prin lege, și cu declarațiune, că pe basa serviciului prestat în alta comună, de când începând își formează pretensiune la cvinevenal, și adresate comitetului parochial concernent, să le subștearnă până la termenul susindicat, subscrisului protopresbiter în Lipova (Lippa) — precum și să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Spatta, în 22 Iunie (12 Iulie) 1903.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine; VOICU HAMSEA, protopresb.

—□—

1—3

Pentru întregirea definitivă a vacantului post de învățator dela școala gr. or. rom. din **Secaș**, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. In bani gata 600 cor.
2. Pentru lemne din cari este a se încălzi și sala de învățământ, și pentru adusul lor 140 cor.

3. Scriptica învățătoarească 10 cor.

4. Pentru conferințe 20 cor.

Dela inmormântări, unde este poftit, 40 fil. de fie-care cas.

6. 4 jugere pământ, care de present, fiind gaiu, nu se poate folosi.

Afară de acestea are locuință liberă cu o chilie și bucătărie și cu grădina de 400.

Aceste emolumente se eiectează pe credincioși după florinul de dare.

Reflectanții au să-și aștearnă petițiile concursuale în termenul concursual, instruate amăsurat legilor în vigoare, și întru-cât ar fi fost aplicați, și cu atestat despre servicul de până acum, și cu o declarațiune că, cu începere de când își formează pretensiune la evinevenal, comitetului parochial, pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Belinț (Bélincz, Temesmegye) și într'o Duminecă sau sârbătoare a se presenta în sf. biserică din Secaș pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial.

Belinț, în 17/30 Iulie, 1903.

In înțelegere cu mine : *Gerăsim Sêrbu*, protopresbit.

—□—

2—3

Pentru întregirea definitivă a vacantului post de preot din parochia de clasa a III-a din **Pădurani**, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. O sesiune de pământ arător și fânaț situat pe locuri deloase ; 2. Birul usuat, câte o măsură cucuruz, dela 70 familii ; 3. Stolele usuuate dela 800 suflete ; 4. Intregire de dotație dela stat 430 cor., pentru cei cu cvalificație sub VIII. ; 5. Intravilan și estravilan parochial (grădini.)

Reflectanții la acest post, petițiile concursuale, instruate conform Regulamentului pentru parochii, în termenul concursual, au să le trimită comitetului parochial, pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. al Belințului (Bélincz, Temesmegye) și într'o Duminecă ori sârbătoare a se presenta în sf. biserică din Pădurani, spre a-și arăta desteritatea în ritualii și în oratorie.

Comitetul parochial.

Belinț, în 17/30 Iulie, 1903.

In înțelegere cu mine : GERASIM SÊRB, protopresb.

—□—

2—3

Pentru întregirea definitivă a postului de învățator din **Checheș**, tractul Belințului, amăsurat în altului decis consistorial de sub Nr. 2563 din 19 Iunie (2 Iulie) 1903, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt : 1. In bani gata 360 cor. ; 2. In bucate 20 chible grâu, 20 chible cucuruz, socotite cu 200 cor. ; 3. Folosirea a 3½ jugere pământ, parte arător, parte fânaț, socotită laolaltă cu 70 cor. ; 4) Pentru lemne, din cari este a se încălzi și sala de învățământ 64 cor. ; 5) Pentru conferințe și scripturistica 20 cor. Afară de acestea are cvartir liber și intravilan.

Se observă că după pământul învățătoresc alesul învățator va avea se poarte toate sarcinile publice.

Reflectanții la acest post, petițiile lor, instruate conform legilor în vigoare, în termenul de mai sus, au să le trimită, pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. al Belințului (Bélincz, Temesmegye) comitetului parochial ; ear într'una din Dumineci ori sârbători, în lăuntru termenului concursual, au să se prezenteze în sf. biserică din Checheș, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial.

Belinț, în 16/29 Iulie, 1903.

In înțelegere cu mine : GERASIM SÊRB, protopresb.

—□—

2 3

Conform ordinațiunei Venerabilului Consistor gr. ort. rom. din Arad de sub Nr. 3032 din anul 1903, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare, pentru indeplinirea definitivă a stațiunilor învățătoresți vacante din protopresbiteratul Hăl-magiului :

1. **Aciuța** în bani numărari 500 cor., 6 stângini de lemne, conferința 20 cor., scripturistica 10 cor., venite cantonale, care toate dau suma de 600 cor.

2. **Dobroț** în bani numărari 524 cor., 6 stang, de lemne, conforința 20 cor., scripturistica 6 cor., cari toate dau suma de 600 cor.

3. **Iosaș** în bani numărari 380 cor. ; 5 șinice grâu, 5 șinice cucuruz computeate în 120 cor., 6 stângeni de lemne, din care are a se încălzi și sala de învățământ, pentru conferință 16 cor., scripturistica și cărți școlare 20 cor., pentru curatorat 20 cor., venite cantonale, cvartir și grădina pentru legume, care toate laolaltă dau suma de 600 cor.

4. **Honțișor** în bani numărari 420 cor., conferința 16 cor., scripturistica 8 cor., venite cantonale, cvartir și grădina în natura.

5. **Secaș**, în bani numărari 504 cor., 6 stângeni de lemne 96 cor., 1 jug. pământ în preț de 20 cor., cvartir și grădina în natură.

6. **Șoimuș-Buceava** cu salar de 430 cor. cvartir și grăciță în natură.

7. **Sîrbi** cu salar de 436 cor. conferința 16 cor., scripturistica 8 cor., cvartir și grădina în natura.

8. **Prevaleni** cu salar de 480 cor. stolele cantonale, cvartir și grădina în natura

9. **Tomesti** în bani numărari 458 cor. pentru lemne 80 cor., cvartir și grădina în natura.

10. **Valea-mare** în bani gata 480 cor., conferința, scripturistica, venite cantonale, cvartir și grădina în natura, care toate dau suma de 600 cor.

Se observă, că stațiunile învățătoresți susinși rate unde salarele nu ajung la min.mul prescriș. acelea după indeplinire prin învățatori cvalificați, se vor întregi prin ajutor sperativ dela stat

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni, sunt avisați ca recursele ajustate cu documentele prescrise amăsurat Regulamentului, și cu declarațiunea, că pe baza serviciului neîntrerupt ca învățator, de când își formează pretensiunea la cvincvenal, adresate comitetului parochial, să le trimită oficiului protopresbiteral gr. ort. rom. din Hălmagiu (N.-Halmagy). având până la alegere a-se presenta în vre-o Dumineca ori sârbătoare în sfânta biserică din comuna la care au recurs, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic

Comitetele parochiale.

În conțelegere cu mine: IOAN GROZA, protopresb. și inspector școlar.

—□—

2 3.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. ort. rom. din **Crocna**, conform ordinațiunei Ven. Consistor eparhial de sub Nr. 2619/1903, se escric concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumente sunt: În bani gata 357 cor. 64 til.; 10 șinice grâu și 10 șinice cucuruz, computele în 120 cor.; 5 jughere pământ arător în preț de 60 cor.; 6 stângeni de lemne în natură prețuite în 96 cor., ear pentru încălzitul școalei cât va cere trebuință; pentru manipularea grădinei de pomărit și școala de repetițiune economică dela notariat 60 cor., pentru conferența învățătorească 20 cor., pentru scripturistica 6 cor.; pentru curatorat 28 cor.; venite cantonale, cvartir și grădina.

Alegândul învățator are să conducă cantoratul în biserică fără altă remunerațiune, și are să deie declarațiune, că pe baza serviciului prestat în altă comună ca învățator, de când își formează pretensiunea la cvincvenal?

Dela recurenți se cere, ca recursele instruate conform prescrișelor Stat. Organic și Regulamentului de învățământ, adresate comitetului parochial din Crocna, să le trimită Oficiului protopresbiteral gr. ort. român din Hălmagiu (N.-Halmagy) având până la terminul de espirarea concursului a se presenta în vre-o Dumineca ori sârbătoare în sfânta biserică din Crocna, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: IOAN GROZA, m. p. protopresbiter și inspect. școlar.

—□—

2—3

Cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala” se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a stațiunilor învățătorești din următoarele parochii:

1) **Bârsa școala a II-a** (clasele inferioare) cu venitele 336 cor în bani; 2) usufructul a 10 jugh. cat. de pământ estravilan; 3) 4 șin. grâu, 4 șin. cucuruz, 32 m. lemne, din care se va încălzi și sala de învățământ, conferența și scripturistica conf. preliminarului; dela înmormântări, unde va fi poftit, câte 2 cor., cvartir cu 2 chilii și grădină.

2) **Căcărău** cu venite de 300 cor. în bani; 5 șin. grâu 60 cor., 5 șin. cucuruz 50 cor., 3 stângeni de lemne 30 cor., suma venitelor e 440 cor., conferința 10 cor.; scripturistica 8 cor.; cvartir și grădină, ear pentru încălzirea salei de învățământ 3 st. de lemne separat.

3) **Camna** cu 500 cor. în bani, usufructul a 7 jugh. de pământ; 12 m. de lemne, pentru conferință 8 cor.; scripturistica 6 cor., cvartir și grădină.

4) **Govoșdia**, cvartir și grădină, 360 cor. în bani, 8 stenge de lemne pentru școală și învățator, pentru conferință 8 cor., scripturistica 6 cor. Suma venitelor computabile e 400 cor.

5) **Ignești**, cvartir și grădină, în bani 200 cor., 5 șin. grâu, 5 șin. cucuruz, 32 m. lemne pentru sală și învățator, usufructul pământului inv. prețuit în 30 cor. conferința și scripturistica după preliminar. Suma venitelor computabile 352 cor.

6) **Luguzău**, cvartir și grădină; 300 cor. în bani și naturalele cu lemne, computele în bani 149 cor. suma venitelor e 449 cor.

7) **Minea d**, cvartir și grădină, 200 cor. în bani, 4-3 Hl. grâu; 4-3 Htl. cucuruz; 4 st. de lemne; 2 mės. fasole, venite cantonale circa 20 cor., 2 jugh. pământ estravilan. Suma venitelor e 411 cor.

8) **Măneasa**, Suma venitelor e 320 cor. în bani, apoi pentru conferință și scripturistica 10 cor., ear cvartir grădină și lemne în natură.

9) **Mustești**, în bani 181 cor. 4 st. lemne, bucate în preț de 120 cor., 1/2 sesie pământ, venitele cantonale, cvartir și grădină, recumpărarea fênului 15 cor. conferență și scripturistica 20 cor.

10) **Nădălbști**, în bani 120 cor., 6 șin. cucate, 4 st. de lemne toate computele la olaltă dau 212 cor., cvartir și grădină.

11) **Neagra**, în bani 200 cor., 4 st. de lemne 32 cor., bucatele prețuite în 9 cor., suma totală 324 cor. și cvartir cu grădină.

12) **Păiușeni**, în bani 330 cor., lemne în preț pe 48 cor., conferința și scripturistica 30 cor. Toate laolaltă dau suma de 408 cor. și cvartir cu grădină.

13) **Ramna**. 292 cor. în bani, 5 șin. grâu, 5 șin. cucuruz, 8 st. de lemne pentru sală și învățatori, 2 jugh. pământ arător, scripturistica 4 cor., conferința cor., venitele cantonale și cvartir cu grădină. Venitele computabile dau suma de 472.

14) **Revețiș**, salar în bani cu filia Cociuba 360 cor. 5 șin. grâu, 5 șin. cucurnz, 6 st. de lemne și pentru încălzirea salei; usufructul unui jugh. de pământ, conferența 16 cor., scripturistica 4 cor., cvartir și grădină.

15) **Roșia**, 240 cor. în bani, 5 șin. grâu, 5 șinici cucuruz, 8 st. de lemne și pentru sala de învățământ, conferența 10 cor., scripturistica 6 cor., grădină, ear cvartir până la zidirea școalei va esarênda parochia. Venitele computabile dau suma de 380 cor.

16) **Selegeni**, 200 cor. în bani, 5 șin. grâu, 5 șin. cucuruz, 8 st. de lemne și pentru încălzirea salei de inv. scripturistica 6 cor., conferența 10 cor., 2 mės. păsulă, cvartir și grădină. Venitele se compută cu 388 cor.

Suplement Nr. 31.

17. Slatina, 200 cor. bani, bucate compute în 100 cor., și lemne în natură, cvartir cu grădină. Venitele computabile dau suma de 320 cor.

18. Susani, în bani 160 cor., 6 șin bucate, 4 st. de lemne, 2 mės. păsulă, conferența și scripturistică 16 cor. cvartir și grădină. Venitele computabile sunt 264 cor.

19. Voivodeni 200 cor. bani și lemne în preț de 64 cor. de tot 264 cor., apoi cvartir și grădină ear pentru conferență 24 cor. și scripturistica 12 cor.

Sarcinile publice le vor suporta cei aleși.

Dacă stațiunile se vor pute îndeplini cu învățatori cvalificați salarele se vor întregi dela suma indicată în acest concurs până la cea prescrișă prin lege, prin ajutoare dela stat, de unde se vor esopera și eventualele cvincevenale.

Reflectanții sunt indatorați a se presenta în una din Duminecile s'au s'eraătorile următoare, în s. biserică a parohiei, la care au recurs, ear recoursele ajustate conform prescrișelor și en declarațiunea, că decând își formează drept la cvincevenal, vor avea a le subșterne, adresate respectivului comitet parochial, subscrisului în Buteni (N.-Buttyin) Aradmegye.)

În conțelegere cu: IOAN GEORGIA m. p. ppresbiter, inspect. școl.

—□—

2—3

Pentru vacantul post de paroch din **Crivobara** tractul Belințului, se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. O sesiune parochială stătătoare din 32 jugere pământ arător; 2. Întregire dela stat 686 cor. 08 fil., intruna cu relutul de cvartir; 4) Stolele usuate, anume: a) dela o cununie 2 cor., b) dela botez 4) fileri, c) dela înmormântare de copil până la 7 ani o coroană 20 fil., dela 7 ani în sus 2 cor., ear cu intrare în sf. biserică 3 cor., pentru o stare 40 fil., pentru un stilp 2 cor. și pentru predică funerară 2 cor.; d) pentru slujirea pomenei 20 fil. de cap, asemenea și pentru slujirea hainelor de pomană 20 fil. de rënd; e) pentru sfințirea unei case noaue 1 cor., ear pentru sfințirea unei vechi 40 fil.; f) pentru sfințirea unei fântăni 1 cor.; g) pentru o liturgie pentru vfi 40 fil., la morți asemenea; h) pentru slujbă la bolnavi 20 fil.; afară de slujba marelui Vasilie, care e 80 fil.; i) un estras 2 cor. și o coală de informațiune familiară 4 cor.

Reflectanții la acest post, petițiile lor, instruate conform legilor în vigoare, aă se le aștearnă comitetului parochial, pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Belinț (Bélincz, Temesmegye), în terminul concursual și sunt poftiți a se presenta într'o Duminecă sau într'o s'erbătoare în sf. biserică din

Crivobara, spre a-și arêta desteritatea în ritualii și eventual în oratorie.

Comitetul parochial.

Belinț, în 23 Iulie (8 August) 1903.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRBU, protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător din **Budinț**, tractul Belințului, se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 600 cor.
2. Pentru lemne 36 cor. (numai pentru sine.)
3. Pentru conferențe 10 cor.
4. Pentru scripturistica 10 cor.
5. Dela fie-care înmormântare unde va fi poftit câte 1 cor.

Afară de acestea are locuință liberă cu 2 chilii și bucătărie, apoi grajdii pentru vite și grădină lângă locuință de 800 □

Alesul învățător, fără altă remunerațiune, va avea să facă serviciile cantonale și să instrueze elevii din școala de repetițiune.

Reflectanții vor avea să-și aștearnă petițiile lor, instruate conform legilor în vigoare, comitetului parochial, pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Belinț (Bélincz, Temes-megye), în terminul concursual, în care sunt poftiți a se presenta odată și în sf. biserică din Budinț, spre a-și arêta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parochial.

Belinț, în 22 Iulie (4 August), 1903.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRBU, protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala nouă din comuna **Seleuș-Cighierel** se publică concurs cu termin de alegere pe **24 Aug.** st. v. 1903.

Emolumentele sunt: a) salariul în bani gata 500 cor.; b) 1/4 sesiune de pământ arător; c) cvartir liber cu intravilan și o cânepiște; d) 8 orgii lemne, din care se va încălzi și școala; e) pentru scripturistica 20 cor.; f) curatoratul 20 cor.; g) pentru conferențele învățătorești cărașie și diurne de zi; h) dela înmormântări 1 cor. 20 fil., cu liturgie 2 cor.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite recoursele instruite cu documentele de cvalificațiune oficiului protopresbiteratului din Ienopolea (Borosjenő) și până la terminul de alegere a se presenta în vr'o Duminecă la biserică, spre a-și arêta desteritatea în cant și tipic.

Cei cu pregătiri pentru instruirea corului vocal vor fi preferiți,

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: CONSTANTIN GURBAN, protopresbiter.

—□—

2—3

Conform ordinațiunii Ven. Consistor din Oradea-Mare dela 13/26 Maiu a. c. Nr. 821, se publică concurs pentru următoarele stațiuni învățătorești:

1. **Burda-Cresuia** fil. termin de alegere pe 6/19 Aug.
2. **Curățele** fil. Pociovești cu termin de alegere pe 6/19 Aug. la 2 ore d. m.
3. **Petreasa--Remetea** cu termin de alegere pe 10/23 August.
4. **Ds.-Gurbești și Căbești** cu termin de alegere pe 15/28 August.
5. **Pocola și B.-Sămărtin** 17/30 Aug. Feneriș 17/30 August d. m.
6. **Rotărești fil. Ojești și Vărășeni fil. Copăceni** 18/31 August.
7. **Dusești și Ceica** 20 Aug. [2 Sept.] și **Iăn-cești**, tot atunci d. m.
8. **Cârpești-mici și Ceișoara** pe 24 Aug. [6 Sept.]
9. **Spinuș**, Popmezeu, Cămpani, Vălani pe 29 Aug. [11 Septevre.]
10. **Sitani** termin de alegere pe 30 Aug. [12 Sept.]
11. **Seliște-B.**, și **Saca** pe 31 Aug [13 Sept.]
12. **Seucani**, termin de alegere pe 1/14 Sept.
13. **Cârpeștii-Mari și Crâncești** pe 3/16 Sept.
14. **Coșdeni**, termin de alegere pe 7/20 Sept.
15. **Hidiș** cu filia **Albești** pe 7/20 Sept. d. m.

Emolumentele sau salariul pentru fiecare stațiune din cele mai sus înșirate, sunt organizate încă din anii 1893 și 1895 parte în bani numerari 600 cor., parte acoperit acest salar din bucate și lemne, nu altcum ca adaos și venitele cantorale.

Alegându-l învățător e îndatorat a conduce și ține și cantoratul în biserică și a propune și în școala de repetițiune fără altă remunerațiune.

Doriții de a ocupa vre-una din stațiunile acestea sunt avisați ca recursurile provăzute cu toate documentele prescise a le adresa respectivului comitet parochial, trimițându-le subsemnatului ppresbiter până la ziua premergătoare alegerii; notificându-se tot odată: că comuna este îndreptățită a se întoarce pentru ajutorarea cvinevenalelor eventual și la întregirea salarului la ajutorul de stat, pus în prospect; având fiecare recurent în vre-o Duminecă sau sârbătoare a se presenta la sf. biserică din comunele la care va competi, pentru a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Răbăgani, [Robogány] 13/26 Iul. 1903.

Elia Moga, ppresbiterul Beinșului.

---□---

3---3

Pentru întregirea stațiunilor vacante învățătorești din comunele subsemnate, tractul Vașcoului, se eserie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

1. **Bradet**, 520 cor., cu toate emolumentele și eventual ajutor de stat.
2. **Buntești**, 480 cor., cu emolumentele și eventual ajutor dela stat.
3. **Carpenet**, 600 cor., cu emolumentele.
4. **Dumbravani**, Broaște, Valea-neagră, 600 cor.
5. **Gurani**, Cociuba: 600 cor.
6. **Hinchiriș**: 600 cor.

7. **Poenii-de-jos**: 480 cor., și eventual ajutor de stat.

8. **Poenii-de-sus**: 600 cor., cu eventual ajutor de stat.

9. **Rieni-Sudrigi**: 600 cor., cu emolumente.

10. **Sediște-Hersași**: 288 cor. în bani, 18 cub. bucate, 6 stângini lemne, stole cantorale și cortel cu grădină.

Recursurile instruite conform Regulamentului să se trimită în terminul indicat subsemnatului oficiu pprese.

Beiuș, 13/26 Iulie 1903.

În conțelegere cu comitetele parochiale:

Vasilie Papp, ppresbiterul Vașcoului.

---□---

3---3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătorești din **Troas**, ppteratul Radnei prin aceasta se eserie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) în bani gata 500 cor.; b) $\frac{1}{2}$ sesiune de pământ arător, care aduce anual un venit de 100 cor., c) 10 orgii de lemne, din cari să se încălzească și sala de învățământ; d) cvartir liber și grădină de legume; e) pentru conferințe 20 cor.; f) pentru scripturistica 10 cor.; g) venitele cantorale usitate.

Cei cari vor să reflecteze la acest post să-și înainteze recursurile ajustate cu documentele recerute, în terminul susindicat M. On. domn Procopie Givulescu ppbiter și inspector școlar în M.-Radna, iar până la ziua alegerii să se presinte în sf-ta biserică din Troaș spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Troaș, la 8/21 Iuliu 1903.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu **Procopie Givulescu**, ppresbiter și inspector școlar.

3---3

---□---

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător la școala rom. gr.-or. confesională din **Bulza**, ppiatul Lipovei, se eserie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“

Emolumentele anuale sunt: 1), în bani gata 310 2. În naturale: 36 meți cucuruz sfărâmat á 4 cor 80 fil. 172 cor. 80 fil. 3. 4 jugere de pământ fânaș, cu un venit anual de 80 cor.; 4. Pentru conferință, dacă va participa 20 cor.; 5. jumătate jug. grădină estravilană, cu un venit de 5 cor. 60 fil.; 6 7 stânjini de lemne pentru învățător și încălzirea salei de învățământ, á 9 56 cor.; 7. Pentru scripturistica 6 cor.; la olaltă 650 cor. 40 fil.; 8. Cortel liber în edificiul școalei.

Reflectanții sunt avisați, ca recursurile lor ajustate cu documentele de evalificațiune, prescise prin lege și cu declarațiune, că pe basa eventualului serviciu prestat în alta comună, de când începând își formează pretensiune la cvinevenal? și adresate comitetului parochial din Bulza, — să le subștearnă până la terminul mai sus indicat P. T. Dlui Voicu Hamsea protopop în Lipova (Lippa), precum și să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf-ta biserică din Bulza spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Bulza, în 29 Iunie (12 Iulie) 1903

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: VOICU HAMSEA, protopop.

---□---

3---3